

Öko – nevelési, fenntarthatósági program és munkaterv 2022/2023 tanév

Küldetés

- Iskolánk nevelőtestülete elkötelezett a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiája iránt.
- Vállaljuk, hogy tanulóinkban kialakítjuk az igényt közvetlen és tágabb környezetük megismerésére.
- Megmutatjuk tanulóinknak, hogy mit tehetünk környezetünk védelméért, jobbra tételéért.
- vállaljuk, hogy:
 - nemcsak a tanításban érvényesülnek a környezeti nevelés, fenntarthatóság pedagógiájának elvei, hanem az iskolai élet minden területén.
 - a tanítási órákhoz kötődő tartalmak az iskola Helyi Tanterve szerint valósulnak meg.
 - a fenntarthatóságra nevelés megvalósításához szükséges módszertani kultúránkat folyamatosan fejlesztjük.
 - az év közben e témában szervezett programokra lehetőség szerint jelentkezőnk, azt beépítjük munkatervünkbe.

Környezeti nevelési múltunk, jelenünk

Célunk, hogy zeneművészettel foglalkozó diákjaink egységes harmonikus egészként lássák a természetet, benne az alkotóembert. Ezért a fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását - beleértve a szociális, gazdasági, ökológiai területeket - az oktatásban meg kell jelenítenünk.

Olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítani, amelyben helyet kapnak az általános, művészeti-szakmai elemek mellett az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód.

Interaktív módszerek segítségével felelős magatartást kialakító, együttműködésre, döntéshozásra, konfliktuskezelésre kreatív megoldásokra képes zenész ifjúságot kell nevelnünk, ezért új értékek elfogadására, kialakítására, megszilárdításra és azok hagyománnyá válására van szükség.

Helyi tantervünk műveltségi területeinek követelményei között szerepel a környezeti nevelés, oktatásunk valamennyi területét áthatja a környezettudatosság, a természettudományos tárgyakat pedig úttörő módon komplex tárgyként oktattuk, már azelőtt, mielőtt a szakgimnáziumok számára ez a lehetőség elérhetővé vált.

A helyi belső és külső környezetünk szépítésére, fenntarthatósági szemlélettel évek óta folytatunk tevékenységeket:

- virágos, tiszta környezet és tantermek
- szelektív hulladékgyűjtés
- iskolatakarítási program – takarítási –kommandó a termek napközbeni tisztántartására
- tantermi bútorok atmoszája, tisztántartása, fertőtlenítése

- udvartakarítás, hólapátolás, síkosság mentesítés
- faültetés a kerület napi programok részeként
- esővíz-gyűjtés
- víz-áram- világítás pazarlásának elkerülése
- újrahasznosított papírtermékek használata
- egészséges életmódra és táplálkozásra nevelő órák és mindennapok gyakorlata
- mindennapos mozgás támogatása
- Kovács-módszer (zenei képességgondozás gyakorlata)
- resztoratív és asszertív technikák a konfliktuskezelésben
- öko- tisztítószeres használata
- biológiai védekezés a kártevők ellen
- az iskolát övező környezet takarítása (újbudai te szedd akcióba kapcsolódással)
- Közösségi szolgálat a Bliss Alapítvány iskolájában (udvarrendezés és fogyatékkal élő tanulók körüli segítségnyújtás)
- A helyi flóra és fauna tanulmányozása a biológia ill. komplex természettudomány órák keretében
- Testnevelés órák a szabadban
- Iskola és osztálykirándulások a környezeti, szellemi és épített értékek megismerésének céljával
- Külső rendezvények az iskola, kerületi és országos hagyományápolás jegyében (Weiner sírjának ápolása, Örmezei napok, Költészet napja Örmezőn, Mórús-koncertek, Szt Imrész koncertek, EKIF események)

Kapcsolataink a környezeti nevelés terén:

Bliss Alapítvány- Bóné András Kommunikációs és Fejlesztő Iskolája (IKSZ partner)
 Örmezei Általános Iskola (ökoiskola)
 Morus Egyesület
 Újbuda Önkormányzata
 Katolikus Pedagógiai Intézet
 EKIF iskolahálózata
 OGYÉI (Happy-hét)
 EMMI (témahetek)
 Múzeumok, Nemzeti Parkok aktuálisan
 Ntone, Mobilitás alapítványok programjai

Kommunikáció

Az iskolán belüli kommunikáció szerves része kell legyen a szemléletformálásnak, az iskolai élet környezetbaráttá alakítása közügy, minden iskolahasználó közös ügye.

Az öko-faliújság aktuális hírei lehetőséget teremtenek az információáramlásra, az öko-diákönkormányzat (öko-DÖK) a diákság ez irányú tevékenységét segíti és fogja össze.

A közismereti tanárok munkáját szakmai-módszertani téren segíti, hogy öko-munkacsoportként is működik.

A csoport munkáját segíti a gazdasági vezető, a kertész-karbantartó valamint a klasszikus és népművészetben is jártas zenetanár kollega.

Az iskolavezetés vállalja, hogy a szakanyagokat és a továbbképzési lehetőségeket eljuttatja az érintettekhez.

Az iskolán kívüli kommunikáció az iskolai honlap és a facebook felület lehetőségeit kihasználva folyamatosan tájékoztatjuk az érdeklődőket. A szülők bevonásának lehetőségeit az otthon és az iskola közötti ökoszemlélet megosztása, a jógyakorlatok családi és iskolai adaptálódása biztosítja.

Tanulásszervezés és tantárgyi keretek:

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók ismerjék meg:

- az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv kapcsolatait, törekedjenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére.
- a közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat!
- az irodalmi művekben ember és a természet közötti harmonikus kapcsolat kialakulását
- az irodalmi művek hatását esztétikai, erkölcsi érzékenységre, értékrendszerükre

Alakuljon igényükké:

a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség

Történelem

A tanulók értsék és tudják:

- hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására
- a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete.
- a globális problémákat, tudjanak megoldásokat keresni
- és érezzék hangsúlyozottan az egyén, a társadalom, az állam felelősségét, feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében
- a természetet tisztelő, paraszti életmód értékeit, ismerjék meg a népszokásokat, azok egészségvédelmi vetületét (pl. ünnepek előtti böjtök)

Idegen nyelv

A tanulók váljanak érzékennyé

- a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit
- a környezetvédelmi problémákra, legyenek képesek idegen nyelven is önállóan, csoportmunkában, projekt munkában azokra választ keresni
- és alakuljon ki a nemzetközi felelősség a környezettel szemben

Matematika

A tanulók legyenek képesek

- a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képességük fejlődjön
- megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- rendszerben való gondolkodásra

Komplex természettudomány, biológia, fenntarthatóság

A tanulók legyenek képesek

- élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés)
- egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának
- gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- értsék meg, hogy a társadalom-földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet
- a környezettudatos életmód iránti igény
- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat
- alakuljon ki ökológiai szemléletmód, környezet iránti felelősség

Informatika –digitális kultúra

A tanulók tudjanak:

- az interneten található tartalmakban, szakirodalomban információkat keresni, használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre
- valós életből vett példákat értelmezni, elemezni,
- megfelelő következtetéseket levonni, a megfelelő tudás szűrésére,
- adatokat kiválogatni, gyűjteni és feldolgozni
- más tantárgyak környezeti témáit informatikai módszerekkel demonstrálni
- adatokat táblázatosan tárolni, kiértékelni, összefüggéseket vizsgálni,
- statisztikai módszereket alkalmazni

ismerjék meg:

- az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket
- a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait

Testnevelés

A tanulók értsék meg

- a mozgás jótékony hatásait, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen
- hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket
- a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes

igényeljük:

- a higiénés normák betartására
- a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készülő ruházat, eszközök és a tornaszerek használatát
- és sajátítsák el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat

Művészeti - szakmai tárgyak

A tanulók ismerjék fel, fedezzék fel:

- a művészeti és természeti szépség rokonságát és azonosságát

- a természet zenei ábrázolásának módjait
- a természet szépségeinek megjelenését a zeneművekben, népdalokban
- a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét
- a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni, tegyenek ellene
- a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére

Az iskolai környezet alakítása

Fontos megtervezni az iskola mindennapi életének azon elemeit, melyeken keresztül az iskola környezetbarátabbá válhat, melyek következtében a dolgozók és tanulók életmódja környezet-tudatosabbá válik.

Ehhez szükség van:

- anyag- és energiatakarékos iskolaüzemeltetésre
- a pedagógusok, dolgozók példamutatása
- a szelektív hulladékgyűjtés következetes megvalósítása
- a termék, folyosók és az udvar zöldítése
- a tantermek környezettudatos díszítésére
- a tömegközlekedési eszközök, a kerékpáros és gyalogos közlekedés további népszerűsítése
- a menza és étkezés környezetbarátabb, egészségesebb működtetésére
- az iskolai ismeretterjesztés tanórán kívüli eszközeinek jobb kihasználása (öko-faliújság, honlap, helyi média)

Minőségbiztosítás

A közismereti öko-munkacsoport által összeállított öko-fenntarthatósági munkaterv alapján készített éves beszámoló segíti a hatékonyság mérését.

A tanulók környezeti tudatosságának alakulását tevékenységeik változásán, ismereteik bővülésén keresztül mérjük.

Munkaterv

Öko-iskolai cím birtokosaként, a szemléletformálást, a jövő ökotudatos generációjának nevelését feladatunknak tekintve, a szűkös természettudományos órakeret mellett is hangsúlyt adva, a meglévő tantárgystruktúránkba valamint tanórán kívüli programjainkba építve valósíthatjuk meg.

Munkatervünket az ökoiskola kritériumrendszerét követve alakítottuk ki:

A) Ökoiskola kritériumrendszere - általános elvárások:

1. Az iskola tevékenységének környezetre gyakorolt hatása.
2. Igényes környezet kialakítása és kialakítását a diákok körében.

Feladatok tevékenységek:

1.

Öko-fenntarthatósági munkacsoport megalakulása
ÖKO fenntarthatósági munkaterv készítése:

- Öko-fenntarthatósági munkacsoport brainstorming, ötletek folyamatos feldolgozása
- 2.
- az osztályok és az iskola udvarának gondozása, figyelem felhívás, szemétyűjtés
 - az iskola környezetének (flóra és fauna) tanulmányozása, megismerése, megfigyelése a természettudományos tanórákon
 - segítségnyújtás a Bliss iskola udvarának tisztán tartásában, iskola környékének tisztántartása
- 3.
- Pedagógusok és diákok környezettudatosságának mérése
 - Iskolai munka, rendezvényein környezetre gyakorolt hatásának mérése
 - Kapcsolatfelvétel a környező lakóházak lakóival a környezet tisztántartása érdekében
- 4.
- Osztálytermek dekorálása, virágosítás
 - Iskolai pihenőterületek létrehozása, meglévők karbantartása – bútorzat, növényzet elhelyezése
 - Madáretetők kihelyezése, madáreleség készítése, pótlása

Határidő: 2022. szeptember ill. folyamatos

Felelős: Igazgató, közismereti igh., gazdasági vezető, kertész, ÖKO munkacsoport, biológus és DÖK segítő kollega

B) Ökoiskola kritériumrendszere - tanulás-tanítás folyamata:

Az iskola pedagógiai programjában, helyi tantervében kiemelten képviseli a fenntarthatóság pedagógiájának törekvéseit, ezáltal formálódik a tanulók természet és környezet szemlélete

Feladatok tevékenységek:

- 1) *Az iskola pedagógiai programja képviseli a fenntarthatóság pedagógiai törekvéseit:*
 - Különböző pedagógiai módszerek és tanulásszervezési formák alkalmazása, differenciált pedagógia
- 2) *A tanulók életkoruknak, képességeinek megfelelően aktívan, a pedagógusokkal partneri viszonyt ápolva vesznek részt az oktatási tevékenység, megszervezésében, megvalósításában:*
 - DÖK programok, ÖKO DÖK programok
 - projektekhez kapcsolódás:
 - Happy –hét, Fenntarthatósági témahét
- 3) *Szabadtéri programok szervezése, egészséges életmód kialakítása:*
 - iskolai testnevelés órák, sport-délelőtt, kerületi sportversenyek
 - Iskola és osztályprogramok:
 - kirándulás
- 4) *Iskolai hagyományokhoz kötődő projektek:*
 - Madarak és Fák napja a tanórákba ágyazottan
 - Weiner sírjának gondozása a nemzeti sírkertben
 - Kerület napja
 - Advent – Karácsony
 - Böjti időszak - Húsvét

- Weiner Nap
- Iskolai külső, belső koncert-élet
- Szalagavató és ballagás

5) *Egészséges életmódra nevelés:*

- A fizikai és mentális állapot mérése:
 - NETFIT – mérések
 - Weiner – kör –állóképesség mérés
 - iskolaorvosi szűrések
 - fogászati szűrés
 - védőnői és iskolapszichológusi alkalmak egyéni és csoportos formában
- egészségnevelő órák tartása az egészségtudatos magatartás kialakítása érdekében testnevelés, osztályfőnöki, biológia, zenei munkaképességgondozás órákba kapcsolódás lehetősége
- stresszoldási technikák, ima és meditáció a hittan, a testnevelés órák gyakorlatában

Határidő: folyamatosan

Felelős: Igazgató, közismereti igh., gazdasági vezető, kertész, ÖKO munkacsoport, biológus és DÖK segítő kollega

C) Ökoiskola kritériumrendszere - személyi feltételek, belső kapcsolatok:

Az iskola valamennyi dolgozója példát mutat a diákoknak a környezetbarát szemlélet, az egészséges életvitel és fenntarthatóság szempontjait figyelembe véve.

Feladatok tevékenységek:

- ÖKO munkacsoport működése, mely segíti az iskola környezeti nevelési tevékenységeit
- Öko-DÖK megújítása, szabályzóinak felülvizsgálata
- Öko-DÖK iskolai tevékenységei:
 - energiajárőr szolgálat megszervezése
 - fűtés, világítás gazdaságos használata
 - takarító kommandó,
 - szelektív hulladékgyűjtés
- Házirendünk kiemelten foglalkozik az iskola és környéke ökotudatos feladataival

Határidő: A munkacsoport és Öko-DÖK megalakulástól folyamatos

Felelős: Igazgató, közismereti igh., gazdasági vezető, kertész, ÖKO munkacsoport, biológus és DÖK segítő kollega

D) Ökoiskola kritériumrendszere - tanításon kívüli tevékenységek:

Az iskola minden tanévben szervez és kapcsolódik az ökoiskola arculatához kapcsolódó programokhoz, akciókhoz

Feladatok tevékenységek:

- Takarítási akciók a folyosói szekrényekben, az iskola udvarán és környezetében: ősszel és tavasszal

- Szelektív hulladékgyűjtés
- Tornaszertár takarítása és rendezése
- Sportprogramok szervezése, kapcsolódás a kerületi sportversenyekhez és sportprogramokhoz
- Öko falíújság (plakátok, tanulói természetfotók)
- Tankönyvek összegyűjtése, újra kiosztása több éven keresztül használatra
- Zenei rendezvények, hagyományörző projektek, jeles napok
- Zenekari és szabadidős táborok, a szellemi kultúra őrzésének és a helyi közösségek bevonásának jegyében

Határidő: folyamatos

Felelős: Igazgató, közismereti igh., gazdasági vezető, kertész, ÖKO munkacsoport, biológus és DÖK segítő kollega

E) Ökoiskola kritériumrendszere - társadalmi kapcsolatok

Feladatok tevékenységek:

- Iskolánk honlapján öko-fenntarthatósági és szellemi hagyományörző, közösségteremtő fenntarthatóságot szolgáló tevékenységünkről, folyamatosan találnak anyagot a látogatók
- Együttműködünk:
 - Az Örzezei Általános Iskolával – ökoiskola
 - A kerület iskoláival zeneiskolai oktatásunkon keresztül a azok közösségi programjain, szellemi - kulturális hagyományörzésben
 - a Bliss Alapítvány Bóné András iskolájával
 - Újbuda Pedagógiai Intézetével és Önkormányzatával
 - Újbuda Sportjáért Nonprofit Kft-vel
 - Fenntartónkkal az EKIF-fel és iskolahálózatával rendezvényeken keresztül
 - A Katolikus Pedagógiai Intézettel
 - Az Örzezei Közösségi Házzal és a Mórus Egyesülettel
 - A művészeti élet szervezeteivel, felsőoktatási intézményeivel

Határidő: folyamatos

Felelős: Igazgató, közismereti igh., ÖKO munkacsoport, zenei tanárok, DÖK segítő

F) Ökoiskola kritériumrendszere - fizikai környezet:

Feladatok tevékenységek:

- Folyosók rendjét a diákok saját szekrényei biztosítják, a tantermeket növényekkel, és a diákok által készített dekorációkkal tesszük szebbé
- A mellékhelységeket felújítottuk, a csapokat és WC-tartályokat rendszeresen ellenőrizzük, a hibákat azonnal megszüntetjük
- Új termékek vásárlása helyett a meglévők javítása, javíttatása, átalakítása, újrahasznosítása
- A kerékpártárolót folyamatosan karban tartjuk
- Az iskolánk udvara fás-ligetes, a változatos növényzetet gondozzuk
- Az iskolaudvaron a madáretetőket folyamatosan karban tartjuk

Határidő: folyamatos

Felelős: Igazgató, közismereti igh., gazdasági vezető, kertész, ÖKO munkacsoport, öko-DÖK

G) Ökoiskola kritériumrendszere - az iskola működtetése.

Feladatok tevékenységek:

- Szelektív hulladékgyűjtő edények használata (műanyag, papír) a műanyag flakonok újratöltése- és használata napi megfelelő vízfogyasztás érdekében,
- a műanyag flakonokat szemétként tömörítjük, hogy segítsük az újrahasznosítását
- Szelektív hulladék gyűjtése (elem, szerves és szervetlen vegyi anyagok), az udvari tárolókban, a hulladék elszállításának megszervezése
- Gyűjtjük az esővizet öntözési céllal
- Környezetkímélő anyagok és tisztítószeres gazdaságos használata (pl.: téli időszakban sózás elkerülése, biológiai anyagok a kártevők ellen)
- Környezetünk zajterhelésének csökkentése a zárt ablakok melletti gyakorlással
- Rendezvényeink (külső-belső) öko-tudatos szervezése, lebonyolítása
- Helyes vásárlási és fogyasztási szokások kialakítása
- Az egészséges táplálkozás megismertetése, elfogadtatása, megvalósítása a diákok ízlésének, étkezési kultúrájának formálása
- Zöld eseményekhez kapcsolódás:
 - zene világnapja (október 1.)
 - állatok Világnapja (október 4.)
 - a víz világnapja (március 22.)
 - a Föld Napja (április 22.)
 - madarak és fák napja (május harmadik vasárnapja)

Javítható – javítandó feladataink:

- Az iskolai hulladék további csökkentése
- Tudatosabb étkezési szokások kialakítása minden tanulónál
- Zöld programhoz kapcsolódás (Takarítási Nap - szeptember 20. ; Autómentes Világnap -szeptember 22.; Egészségügyi Világnap - április 7.)
- Szülők bevonásának erősítése:
 - erőteljesebb tájékoztatása a rongálásból adódó károkról
 - a fenntarthatósági szokások kétirányú adaptációja az otthon és iskola között
 - Minőségi táplálkozás lehetőségei, prevenció
- Rendszeres dokumentáció a megvalósult programokról, azok képi rögzítése
- Az iskolai közvetlen lakókörnyezettel erőteljesebb együttműködés

Határidő: folyamatos

Felelős: Igazgató, közismereti igh., gazdasági vezető, kertész, ÖKO-munkacsoport, öko-DÖK

Budapest 2022. szeptember